

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS VAIKŲ GLOBOS NAMAI PASLAUGŲ GAVĖJŲ ĮGALINIMO KONCEPCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namų (toliau – vaikų globos namai), paslaugų gavėjų (socialinę riziką patiriančios šeimos) įgalinimo koncepcija apibrėžia procesą, kuris prasideda pradėjus teikti socialines paslaugas ir trunka tol, kol paslaugų gavėjas yra vaikų globos namų specialistų priežiūroje.

2. Įgalinimas Vaikų globos namuose vyksta individualiame ir šeimos lygmenyse, bei kuriant įgalinančią aplinką.

3. Įgalintas paslaugų gavėjas aktyviai įsitraukia į pagalbos šeimai proceso planavimą, įgyvendinimą, analizavimą, stebėseną, ir vertinimą. Įgalintas asmuo geba: pripažinti ir valdyti savo ligas, naudotis savo teisėmis, įsidarbinti ir turėti pastovias pajamas, pozityviai bendrauti, įsivardinti savo ir šeimos poreikius, tinkamai auklėti savo vaikus ir jais rūpintis, užtikrinti vaikų asmens higieną, užtikrinti būsto stabilumą, planuoti pajamas ir išlaidas, panaudoti išmokus naujus socialinius įgūdžius ir kt.

4. Asmens įgalinimas – tiesioginis į(si)traukimas į pagalbos procesą, skatinant jo savarankiškumą atsakomybę, kartu palaikant jo iniciatyvą. Tai ilgalaikis procesas, įtraukiantis individą į pozityvius pokyčius, susijusius su asmens savigarpa, savęs suvokimu, socialinių ryšių kūrimu, palaikymu ir plėtojimu.

II. INDIVIDUALUS ĮGALINIMAS

4. Vaikų globos namuose teikiant socialinę pagalbą, taikomas individualus įgalinimas. Individualus įgalinimas – tai asmens bejėgiškumo mažinimas, paties savęs keitimas aplinkoje, gebėjimo ugdymas ir palaikymas suteikiant pagalbą sau, laisvai pasirinkti mėgstamus dalykus, sąmoningas atsakomybės prisiėmimas už savo poelgius.

5. Individualaus įgalinimo tikslas - paslaugų gavėjas, nebegalintis, nebepajėgiantis pakeisti, pagerinti savo padėties, padedant socialiniam darbuotojui konkrečiais veiksmais, išugdytų savyje gebėjimą didesniam savarankiškumui ir/ar išlaikytų (būtų palaikomas) esamą savarankiškumo lygį.

6. Individualaus įgalinimo esmė – kliento perėjimas iš pasyvios būklės į aktyvią, kurios metu išauga pasitikėjimas savimi, įkvėpimas, savęs priėmimas, gebėjimas būti svarbia dalimi priimant sprendimus, juos įgyvendinant..

7. Taikant individualų įgalinimo lygmenį svarbus darbuotojo ir paslaugų gavėjo santykių pobūdis, darbuotojų požiūris paslaugų gavėjų atžvilgiu ir elgesys su jais. Visi darbuotojai siekia, kad paslaugų gavėjai dalyvaujantys paslaugos teikimo procese: jaustųsi galintys išsakyti savo

nuomonę, pasirinkti, priimti sprendimus, būtų gerbiamas jų savarankiškumas, nuomonė bei sudaromos sąlygos pasinaudoti savo gebėjimais.

6. Individualų įgalinimą rodantys požymiai:

- ✓ Dalyvavimas pagalbos plano sudaryme, priemonių parinkime, nuomonės išreiškimas;
- ✓ Pasitikėjimas, gebėjimas pasirūpinti savimi;
- ✓ Pozityvus požiūris;
- ✓ Motyvacija veikti;
- ✓ Informuotumas;
- ✓ Įgytas kontrolės jausmas;

7. Įgalinimo veiksmai ir priemonės:

- ✓ Nuoširdus bendravimas ir bendradarbiavimas;
- ✓ Asmens stiprybių ir išteklių panaudojimas;
- ✓ Paslaugų gavėjas išsako savo nuomonę, prisiima atsakomybę už save ir savo veiksmus;
- ✓ Pagalbos plano rengimas atsižvelgiant į šeimos poreikius;
- ✓ Pagalbos plano peržiūrėjimas, aptarimas, papildymas naujomis įgalinančiomis priemonėmis;
- ✓ Motyvaciniai, prevenciniai, skatinantys meilę sau pokalbiai, stiprinantys savivertę bei pasitikėjimą savo jėgomis;
- ✓ Išplėstinės šeimos, kitų specialistų pasitelkimas;
- ✓ Naujų įgūdžių išmokimas, informavimas stiprinant socialinių paslaugų gavėjų samoningumą, bei prisiimant atsakomybę už savo veiksmus;
- ✓ Autoritetų ieškojimas, pavyzdžių pasitelkimas;
- ✓ Dalyvavimas konsultacijose pas specialistus;

6. Įgalinimo procese ypač svarbus darbuotojo pasitikėjimas paslaugų gavėju (jo artimaisiais) ir lygiavertis bendravimas. Pasitikėjimas – ugdo paslaugų gavėjo savarankiškumą, o lygiavertis bendravimas – kuria bendrystę, nes svarbu kalbėti su paslaugų gavėju, o ne apie paslaugų gavėją.

7. Teikiant įgalinimu grįstas socialines paslaugas, paslaugų gavėjai ar artimieji įtraukiami į individualių planų pildymą, sprendimų priėmimo procesus, stiprinami socialiniai įgūdžiai, mokoma ar padedama išlaikyti savarankiškumo lygį.

8. **Įgalinančios aplinkos kūrimas** – paslaugų gavėjui padedant pilnavertiškai ir savarankiškai veikti jo namų aplinkoje, didinant atsakomybę ir sprendžiant šeimos socialines problemas, mokant naujų įgūdžių, skatinant įveikti socialinę atskirtį, įvertinant priimamus sprendimus, žinant savo teises, aktyviai reiškiant nuomonę į pasiūlymus, supažindinat su įgalinimo rezultatų pasiekimais

9. Įgalinančios aplinkos veiksniai:

- ✓ Pozityvaus bendradarbiaujančio santykio kūrimas su paslaugų gavėju. Šeimai paskirtas atvejo vadybininkas su socialiniu darbuotoju vyksta į šeimą, susipažįsta su šeimos situacija, socialine aplinka. Suteikia šeimai informaciją apie atvejo vadybos procesą, pagalbos teikimą.
- ✓ Atliekamas šeimos socialinės pagalbos poreikių vertinimas; įvertinami vaiko, tėvų, socialinės aplinkos rizikos veiksniai bei šeimos stiprybės, kurios įtakos individualios pagalbos ir paslaugų planavimą.
- ✓ Atvejo nagrinėjimo posėdžiu metu išklausoma vaiko ir (ar) šeimos narių nuomonės, poreikiai, atsižvelgiant į juos sudaromas pagalbos planas šeimai;
- ✓ Emocinė ir socialinė pagalba: tarpusavio bendradarbiavimas, abipusė pagarba, konsultavimas, tarpininkavimas, konfidencialumo užtikrinimas, stiprinti šeimos narių įgūdžius ir motyvaciją naudotis esama pagalbos sistema.

10. Vaikų globos namuose įgalinančią aplinką kuria: komandos formavimas, teigiamo įvaizdžio kūrimas, darbuotojų kvalifikacijos kėlimas, nuolatinis darbuotojų motyvavimas, kūrybiškumas planuojant, teikiant ir vertinant paslaugas, gebėjimas valdyti sudėtingas veiklos situacijas.

11. Paslaugų gavėjai visus metus ir kiekvienų metų lapkričio-gruodžio mėn. vykdomos anketinės apklausos metu yra skatinami išsakyti ir teikti pasiūlymus paslaugų namuose tobulinimui

III. ŠEIMOS ĮGALINIMAS

12. **Šeimos įgalinimas** – paremtas paslaugų gavėjų skatinimu ugdyti kritinį sąmoningumą, naudoti savitarpio pagalbos priemones, leidžiančias priimti sprendimus šeimoje, spręsti bendras problemas, mobilizuoti resursus bendram gėriui pasiekti, patiems kartu formuluojant ir išsikeliant tikslus, renkantis priemones šiems tikslams pasiekti, vertinant rezultatus.

13. **Šeimos įgalinimo tikslas** – skatinti paslaugų gavėjų gebėjimą pasitikėti savimi ir konstruktyviai kitų šeimos narių nuomone. Didinti šeimos ir joje augančių vaikų įsitraukimą į sociokultūrinės, bendruomeninės veiklas, dalyvavimą aktualiomis temomis mokymuose ir savitarpio pagalbos grupėse.

14. Šeimos įgalinimo veiksmai:

14.1. skiriamas dėmesys savitarpio pagalbai tarp šeimos narių, kad turintys didesnę galią nariai, padėtų silpnesniam taip, kad neužgožtų jo laisvės ir skatintų jo savarankiškumą, iniciatyvumą ir atsakomybę;

14.2. inicijuojami saugūs, pasitikėjimu paremti, santykiai;

14.3. stiprinami jų savarankiškumo gebėjimai;

14.4. ugdomas kritinis sąmoningumas.

IV. ĮGALINIMO REZULTATŲ MATAVIMAS

15. Įgalinimo rezultatai matuojami kiekvienų metų lapkričio mėnesį.

16. Rezultatų rodikliai:

16.1. Procentas šeimų atstačiusių savarankišką funkcionavimą bei gebėjimą savarankiškai auginti vaikus, nuo visų šeimų skaičiaus

16.2. Mokymų metu įgytų žinių pritaikymo praktikoje procentas (2023 metų rezultatų matavimui)

Rodiklio rezultatai imami iš SPIS duomenų bazės pagalbos planų, paslaugų gavėjui po dalyvavimo mokymuose užpildžius anketą;

17. Socialiniai darbuotojai susistemina gautus įgalinimo rezultatus;

18. paslaugų gavėjų įgalinimo rezultatai leidžia įsivertinti ir pamatuoti Vaikų globos namų teikiamų paslaugų rezultatyvumą ir efektyvumą.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Įgalinimo koncepcija atnaujinama ir peržiūrima pagal poreikį.

20. Darbuotojai su Įgalinimo koncepcija supažindinami susirinkimų metu.

21. Paslaugų gavėjai su Įgalinimo koncepcija supažindinami individualiai.

22. Paslaugų gavėjams Įgalinimo koncepcija pateikiama jiems suprantamai ir aiškiai

(1 priedas)

23. Įgalinimo koncepcija patalpinama įstaigos internetiniame tinklalapyje.

Užtikrinti būsto stabilumą

Susirasti darbą

Tinkamai planuoti išlaidas
(finansinis raštingumas)

AŠ
GALIU

Savarankiškai stiprinti savo ir (ar) šeimos
savivertę (psichologo konsultacijos)

Savarankiškai ir (ar) darbuotojui
rekomenduojant, tobulinti tėvystės/motinstės
įgūdžius

Įsitraukti į pagalbos planų
kūrimą šeimai